

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอสุคริพ จังหวัดนครราชสีมา
ข้อมูล ณ วันที่ ๑ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นายสันธิติสุข แก้วคง

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ ๕๘ หมู่ ๒ บ้านภูเขาทอง ตำบลภูเขาทอง อำเภอสุคริพ จังหวัดนครราชสีมา
โทรศัพท์ ๐๙๘๒๖๕๔๑๓๔ Facebook นายสันธิติสุข แก้วคง Line ๐๙๘๒๖๕๔๑๓๔
เกิด พ.ศ. ๒๕๔๖ ปัจจุบันอายุ ๓๒ ปี

๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษา ปริญญาตรี

สถาบันการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

คณะ/สาขาวิชา พัฒนาชุมชน คณะสังคมศาสตร์

๖. อาชีพปัจจุบัน

☒ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☐ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุ.....

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๓๐๐,๐๐๐ บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๗

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก มังคุด

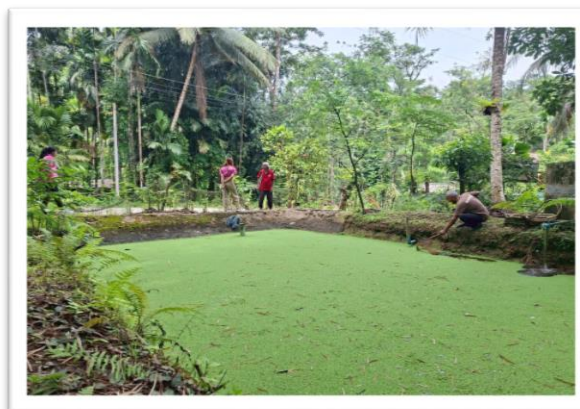
๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๒ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

๑. แปลงเรียนรู้ การผลิตมังคุดคุณภาพ

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๗ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

๑. ฐานเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง
๒. ฐานเรียนรู้การลดต้นทุนการผลิต
๓. ฐานเรียนรู้การป้องกันกำจัดศัตรูพืช
๔. ฐานเรียนรู้การผลิตมังคุดคุณภาพ
๕. ฐานเรียนรู้การผลิตแพนแตง
๖. ฐานเรียนรู้ด้านประมง
๗. ฐานเรียนรู้ด้านปศุสัตว์

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๑๒ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๘ หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. หลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียง
๒. หลักสูตรการทำน้ายาล้างจาน/น้ายาซักผ้า/น้ายาปรับผ้านุ่ม/สบู่
๓. หลักสูตรการตัดแต่งกิ่งมังคุด
๔. หลักสูตรการป้องกันกำจัดศัตรูพืช
๕. หลักสูตรการแปรรูปผลผลิตทางด้านเกษตร
๖. หลักสูตรการลดต้นทุน (การทำปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูง การทำอินทรีย์น้ำ ฯลฯ)
๗. หลักสูตรการเลี้ยงแหนแดง
๘. หลักสูตรการทำบัญชีครัวเรือน

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย

หลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียง ภายใต้โครงการพัฒนาการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่เกษตรกรนำไปใช้และปฏิบัติ และขยายเครือข่าย ต่อชุมชนในพื้นที่และนอกพื้นที่

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. หลักสูตรชีวภาพชุมชน การบำรุงดิน บ่มดิน การสร้างจุลินทรีย์ในดิน
๒. หลักสูตร นวัตกรรมลดต้นทุนอาหารปลา
๓. หลักสูตร การเขียนแผน และวางแผนชีวิต

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุนาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

๑. หลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียง
๒. วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้ที่เข้ามาเรียนรู้เกิดจุดประกายปรับแนวความคิด สามารถพึ่งตนเองได้
๓. เนื้อหา ได้แก่ การลดต้นทุน การทำปุ๋ยใช้เอง เกษตรผสมผสาน การปรับแนวความคิดชีวิตเปลี่ยน
๔. รูปแบบการถ่ายทอดความรู้ บรรยาย สาธิต และลงมือปฏิบัติจริง

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

นายสันติสุข แก้วคง ประธาน ศพก. ได้เข้าร่วมการประชุมพิจารณาปัญหาและความต้องการของเกษตรกร เช่น ๑.ด้านเศรษฐกิจ ๒.ด้านสังคม ๓.ด้านทรัพยากรมนุษย์ นำไปสู่การพัฒนาศักยภาพผู้นำการจัดสรรงบประมาณ กลุ่มเป้าหมาย และการดำเนินกิจกรรม การทำแผน โครงการต่างๆ ฯลฯ

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

แผนปฏิบัติการบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

อำเภอสุคีริน จังหวัดนราธิวาส ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๘

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ นายสันธิติสุข แก้วคง สินค้าหลัก มังคุด จุดเด่น เทคโนโลยีการพัฒนาคูณภาพผลผลิตมังคุด

แผนราย ศพก.

กิจกรรม	ปริมาณ	หน่วย	งบประมาณ	ระยะเวลา												หมายเหตุ
				ต.ค. ๖๗	พ.ย. ๖๗	ธ.ค. ๖๗	ม.ค. ๖๘	ก.พ. ๖๘	มี.ค. ๖๘	เม.ย. ๖๘	พ.ค. ๖๘	มิ.ย. ๖๘	ก.ค. ๖๘	ส.ค. ๖๘	ก.ย. ๖๘	
๑.ติดตามการดำเนินงาน ศพก.	๑	ราย	-	๑ วัน												สนง.กษอ.สุคีริน
๒.สำรวจแปลงมังคุด โครงการยกระดับมาตรฐานคุณภาพผลิตภัณฑ์	๒	ราย	-				๑ วัน									มหาวิทยาลัยราชภัฏ ยะลา
๓.มอบปัจจัยการผลิต (พันธุ์ปลา อาหารปลา)	๑	ราย	๒,๕๐๐				๑ วัน									สนง.ประมงอำเภอสุคีริน
๔.ตรวจประเมินแปลง GAP มังคุด	๑	ราย	-					๑ วัน								ศวพ.นราธิวาส
๕.ฉีดวัคซีนโรคปากและเท้าเปื่อยในวัว	๓	ราย	-							๑ วัน						ปศุสัตว์อำเภอ
๖.อบรมสารวัตรเกษตรอาสา	๓๐	ราย	-								๑ วัน					ศวพ.เรือเสาะ และศวพ.นธ.
๗.ประเมินผลโครงการ ศพก.	๑	ราย	-								๑ วัน					สนง.ตรวจสอบบัญชี เขต ๕
๘.จัดประชุมคณะกรรมการ ศพก. และแปลงใหญ่ ระดับจังหวัด ครั้งที่ ๓/๒๕๖๘	๕๔	ราย	-								๑ วัน					สนง.กษอ.สุคีริน สนง.กษอ.สุคีริน
๙.ร่วมเป็นวิทยากรอบรมโครงการวิถีเกษตรอย่างพอเพียง	๒๐	ราย	-										๑ วัน			สกร.อำเภอสุคีริน
๑๐.อบรมเยาวชน	๖๐	ราย	-										๑ วัน			ศอบต.จังหวัดนราธิวาส
๑๑.ถอดบทเรียน ศพก. อำเภอสุคีริน	๑	ราย	-								๒ วัน	๑ วัน				สนง.กษอ.สุคีริน
๑๒.จัดกิจกรรมการผสมปุ๋ยเคมีตามสูตร	๖	กระสอบ	๘,๓๐๐											๑ วัน		สนง.กษอ.สุคีริน
๑๓.สนับสนุนป้ายฐานเรียนรู้	๗	ป้าย	๗๐๐											๑ วัน		สนง.กษอ.สุคีริน

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำการเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำการเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำการเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

แรงบันดาลใจ คือ การปรับเปลี่ยนแนวคิดเดิมๆ เปลี่ยนแนวคิดแบบใหม่ การปรับรายจ่ายให้เป็นรายได้ โดยทำแผนแม่บทชุมชนเข้มแข็งในระดับตำบล

จุดเริ่มต้น คือ การไปศึกษาดูงานนอกสถานที่ ในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงแล้วนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน มีการเชื่อมโยงเครือข่าย เกื้อกูลแบบครบวงจร อย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน พร้อมใช้เทคโนโลยีสามารถเพิ่มปริมาณผลผลิตได้มากขึ้น

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

ความสำเร็จที่ยิ่งใหญ่ไม่ใช่เริ่มจากความพร้อม ถ้ารอความพร้อมมักวิ่งตามหลังคนอื่นตลอดเวลาอย่าปล่อยให้ความกลัวมาขัดขวางความคิด อย่ารอให้พร้อม อย่ารอให้คนอื่นผลักดันและเชื่อว่าทุกอย่างพัฒนาได้ อย่าใช้ชีวิตแบบเดิมๆ อยู่แบบเดิมๆ ต้องค้นหาจากวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้ด้วย

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

การลดต้นทุนการผลิต มีการเลี้ยงแหนแดง เพื่อใช้เป็นอาหารปลา มีการทำปุ๋ยอินทรีย์ แทนการใส่ปุ๋ยเคมี

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

การทำปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูง

ขั้นตอนการทำปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูง

๑.ผสมวัตถุดิบให้เข้ากัน ตามส่วนผสมของปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูง

๒ ใส่สารเร่งซูปเปอร์ พด.๑ จำนวน ๑ ซอง และใส่สารเร่งซูปเปอร์ พด.๒ ที่ขยายเชื้อแล้ว จำนวน ๒๖-๓๐ ลิตร คน ๑๐-๑๕ นาที เทลงในวัตถุดิบ โดยคลุกเคล้าให้ทั่ววัตถุดิบสม่ำเสมอ

๓.ตั้งกองปุ๋ยหมักเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้า ให้มีความสูง ๓๐-๕๐ เซนติเมตร แล้วใช้วัสดุคลุมเพื่อรักษาความชื้น

๔.ระหว่างการหมักจะสังเกต เห็นเชื้อจุลินทรีย์ เจริญเติบโตภายในกองปุ๋ย และอุณหภูมิสูง ๔๕-๕๕ องศาเซลเซียส หลังหมักไว้ ๓ วัน

๕.กองปุ๋ยไว้ในที่ร่ม รออุณหภูมิลดลงเท่ากับภายนอกกอง ใช้เวลา ประมาณ ๙-๑๒ วัน

๖.ใส่สารเร่งซูปเปอร์ พด.๓ จำนวน ๑ ซองคลุกเคล้าให้เข้ากัน หมักไว้อีก ๓ วัน

๓. อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ต้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

๑.เก็บตัวอย่างดิน

วิธีเก็บ:ใช้จอบหรือสว่านเจาะดิน เก็บดินจากจุดต่างๆ ในแปลงอย่างน้อย ๕-๑๐ จุดความลึกในการเก็บ

พืชไร่/ผัก: ๐-๑๕ ซม. ไม้ผล: ๐-๓๐ ซม. (บริเวณทรงพุ่ม)

ผสมรวม: นำดินแต่ละจุดมาผสมรวมกันให้เป็นตัวแทนของแปลงนั้น

ตากลม: ตากดินให้แห้งในร่ม บดให้ละเอียด และร่อนผ่านตะแกรง

๒.ส่งอย่างดินวิเคราะห์

นำดินไปยัง สถานีพัฒนาที่ดิน, ศูนย์วิจัยดิน, หรือ ห้องปฏิบัติการเอกชน

ข้อมูลที่ใช้วิเคราะห์: pH, อินทรีย์วัตถุ, ฟอสฟอรัส (P), โพแทสเซียม (K) และธาตุรองอื่น ๆ (ตามความจำเป็น)

๓ อ่านผลค่าวิเคราะห์ดิน

ผลการวิเคราะห์จะระบุระดับธาตุอาหารและสภาพดิน เช่น

pH ดิน → กรดจัด, กรดเล็กน้อย, เป็นกลาง, ต่าง

ธาตุอาหาร (N, P, K) → ต่ำ, ปานกลาง, สูง

อินทรีย์วัตถุ → ปริมาณสารอินทรีย์ที่มีอยู่ในดิน

๔ กำหนดชนิดและอัตราปุ๋ย ใช้คำแนะนำของกรมพัฒนาที่ดินหรือคู่มือปุ๋ยตามพืชชนิดนั้นๆ

ตัวอย่าง: ถั่วพอสฟอรัสต่ำ → ใช้ปุ๋ย P สูง เช่น ๑๘-๔๖-๐ (DAP)

ถั่วโพแทสเซียมต่ำ → ใช้ปุ๋ย K เช่น ๐-๐-๖๐ (KCl)

ถ้า pH ดินต่ำ (กรดจัด) → ใส่ ปูนโดโลไมต์/ปูนขาว

๕.ใส่ปุ๋ยตามระยะการเจริญเติบโตของพืช ปุ๋ยรองพื้น: ใส่ก่อนปลูกหรือช่วงแรก เพื่อกระตุ้นราก

ปุ๋ยแต่งหน้า: ใส่ระหว่างการเจริญเติบโตตามระยะที่พืชต้องการธาตุอาหารมากที่สุด

ปุ๋ยอินทรีย์: เสริมทุกครั้งเพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุ

๖.ติดตามและปรับปรุงดินต่อเนื่อง ตรวจวิเคราะห์ดินทุก ๒-๓ ปี ปรับสูตรปุ๋ยตามผลผลิตและค่าวิเคราะห์ดินรอบใหม่

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติม เพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๑.....ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑) มังคุด พื้นที่ปลูกจำนวน.....๓.๕....(ไร่-งาน-วา)

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๒.....ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑) ปลากินพืช.(ปลาดูเตียน ปลาบ้า ปลานิล) จำนวน....๑๕๐...(ตัว)

๒.๒) ปลาเนื้อ(ปลาดุก ปลาหมอ) . จำนวน....๑๕๐...(ตัว)

๓) สิ้นค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๑.....ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑) วัว จำนวน.....๖.....(ตัว)

๔) สิ้นค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๑.....ชนิด ประกอบด้วย

๔.๑) พืชผักสวนครัว.....จำนวน.....๑.....(งาน)

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก. มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า.....มังคุด.....มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) ค่าปุ๋ย	เป็นเงิน	๕๑๖	บาท/ไร่
๑.๒) ค่าน้ำหมักชีวภาพ	เป็นเงิน	๒๕๐	บาท/ไร่
๑.๓) ค่าแรงงาน	เป็นเงิน	๓,๓๓๔	บาท/ไร่

รวมต้นทุนการผลิต ๔,๑๐๐ บาท/ไร่

รายได้ ๑๔,๐๕๘ บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

- ๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ผักสวนครัว
เฉลี่ยรายได้วันละ.....๑๐๐.....บาท/วัน
- ๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ปาล์มน้ำมัน
เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ.....๒,๕๐๐.....บาท/สัปดาห์
- ๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ
รายได้จากปาล์มน้ำมัน เฉลี่ยรายได้เดือนละ.....๑๐,๐๐๐.....บาท/เดือน
รายได้จากขายข้าว เฉลี่ยรายได้เดือนละ.....๑๒,๐๐๐.....บาท/เดือน
- ๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ
รายได้จากมังคุด เฉลี่ยรายได้ปีละ.....๖๐,๐๐๐.....บาท/ปี
รายได้จาก ข้าว เฉลี่ยรายได้เดือนละ.....๕๐,๐๐๐.....บาท/เดือน

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

๑.๔.๑ ประโยชน์ต่อเกษตรกรเจ้าของศูนย์ (เจ้าของ ศพก.)

๑. ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ
๒. เป็นผู้นำและต้นแบบเกษตรกรในพื้นที่
๓. สร้างรายได้เพิ่มให้เกษตรกรเจ้าของศูนย์
๔. เข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรอย่างรวดเร็ว

๒.๔.๒ ประโยชน์ต่อเกษตรกรในชุมชน

๑. มีแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรใกล้บ้าน
๒. มีการสร้างเครือข่ายเกษตรกรในพื้นที่
๓. ได้เรียนรู้เทคนิคที่ใช้ได้ผลในพื้นที่ใกล้เคียง

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

๑. ลดการใช้สารเคมีในพื้นที่เกษตร การใช้ปุ๋ยอินทรีย์แทนปุ๋ยเคมีช่วยลดการปนเปื้อนของสารเคมีในดิน น้ำ และอากาศ ลดการสะสมสารพิษที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพของคนในชุมชนและสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ

๒. ฟื้นฟูและรักษาคุณภาพดิน ปุ๋ยอินทรีย์ช่วยเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน ทำให้ดินร่วนซุย มีความอุดมสมบูรณ์ ลดปัญหาดินเสื่อมโทรม ดินแข็ง และการพังทลายของหน้าดินในพื้นที่เกษตร

๓. ลดปริมาณขยะอินทรีย์ในชุมชน ใช้วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรหรือเศษอาหารมาทำปุ๋ยอินทรีย์ ทำให้ลดการเผาหรือการทิ้งขยะที่ก่อให้เกิดมลพิษ

๔. ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก การทำปุ๋ยอินทรีย์ช่วยลดการเผาเศษพืชหรือขยะอินทรีย์ซึ่งเป็นสาเหตุของการปล่อยคาร์บอนไดออกไซด์ ลดผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๕. ใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุด ใช้วัสดุเหลือใช้ในฟาร์ม เช่น มูลสัตว์ ฟางข้าว

๖. สร้างความยั่งยืนให้ชุมชน ลดต้นทุนการผลิต ทำให้เกษตรกรมีรายได้มากขึ้น เป็นการสร้างองค์ความรู้ และส่งเสริมการทำเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมร่วมกันในชุมชน

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

๑.ลดการพึ่งพาปุ๋ยเคมี

๒.ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์

๓.ฟื้นฟูความสมบูรณ์ของดินและระบบนิเวศ เพิ่มอินทรีย์วัตถุและจุลินทรีย์ที่เป็นประโยชน์ในดิน

๔.ลดการปนเปื้อนของทรัพยากรน้ำและอากาศ ปุ๋ยอินทรีย์ช่วยลดสารเคมีตกค้างที่ไหลลงสู่แหล่งน้ำ

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

ศพก.เป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรอย่างเป็นรูปธรรม สามารถนำไปขยายผลสู่วงกว้าง เป็นเกษตร หรือผู้ที่สนใจเข้ามาเรียนรู้ สามารถนำไปปรับใช้และขยายผลได้เป็นอย่างดี

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

ศพก.เป็นศูนย์รวมองค์ความรู้ด้านการเกษตร เป็นต้นแบบในการบริการ เกษตรกรสามารถเข้ามาใช้บริการ ศึกษาดูงาน ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย มีข้อมูลด้านการเกษตรเป็นภาพเป็นที่ประจักษ์ สามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยประธาน ศพก.เป็นวิทยากรถ่ายทอดองค์ความรู้ให้เกษตรกรเรียนรู้ และศึกษาดูงานใน ศพก.

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

เกษตรกรที่มีปัญหาด้านการเกษตร ก็จะเข้ามาสอบถาม เรียนรู้ภายใน ศพก. โดยประธาน ศพก.เป็นผู้คอยให้คำปรึกษา ถ้าแก้ไขไม่ได้ก็จะแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ โดยจะเป็นผู้ประสานติดต่อให้

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

ประธาน ศพก. มีการประชาสัมพันธ์ผ่านทางโซเชียล เช่น เฟสบุ๊ก Tiktok Line เป็นต้น กรณีทางหมู่บ้าน มีการจัดกิจกรรม ก็จะเชิญประธาน ศพก.ได้ให้ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตร

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติต่ออย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร ประธาน ศพก.จะได้รับเชิญเป็นวิทยากรอบรมถ่ายทอดความรู้ด้านเกษตร ให้แก่เกษตรกรในชุมชน หลังจากอบรมก็ค่อยไปติดต่อสอบถาม ค่อยให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา ซึ่งเกษตรกรที่ได้รับการอบรม ได้นำความรู้ไปปฏิบัติจริง สามารถเป็นแหล่งอาการให้ครอบครัว มีการแบ่งปันให้เพื่อนบ้าน ส่วนที่เหลือสามารถนำไปขายสร้างรายได้ต่อไป

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน โดยมีหน่วยงานต่างๆ เข้ามาร่วมบูรณาการพัฒนา ศพก. ดังนี้ สำนักงานเกษตรอำเภอสุคีริน สำนักงานประมงอำเภอ สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ สำนักงานพัฒนาชุมชน ปกครองท้องถิ่น อำเภอ กสร. เป็นต้น

๔.๑.๗ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

๑. เกษตรกรต้นแบบ สามารถเป็นวิทยากรถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับเกษตรกรที่มาดูงานได้
๒. การพัฒนา ศพก. ได้ปรับปรุงบริเวณสถานที่ เพื่ออำนวยความสะดวก ตลอดจนปรับปรุงฐานเรียนรู้ให้มีความพร้อมอย่างต่อเนื่อง และเป็นจุดศูนย์รวมความรู้ทางวิชาการของเกษตรกรหลายๆด้าน ที่สามารถตอบสนองความต้องการและช่วยในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ได้
๓. การสร้างเครือข่าย
๔. การเป็นผู้ประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน
๕. เป็นประธานในการประชุมคณะกรรมการเครือข่าย ศพก.และคณะกรรมการแปลงใหญ่ ระดับอำเภอ/ระดับจังหวัด/ระดับเขต
๖. ร่วมติดตามผลการดำเนินงานของแต่ละ ศพก.
๗. ร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานภาคีเครือข่าย
๘. งานอื่นๆที่ได้รับมอบหมาย

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน
ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. คือ ได้นำความรู้จากในหลวง รัชกาลที่ ๙ เรื่องหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปถ่ายทอดให้แก่เกษตรกรที่ได้การปรับเปลี่ยนแนวคิดทำให้ได้รับมุมมองใหม่ๆ ทำให้เกิดการพัฒนาดตนเองในเชิงบวก มีการนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

ศพก.เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง ทั้งในชุมชนและนอกชุมชน เป็นสถานที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ต่างๆ สามารถนำไปพัฒนาเป็นอาชีพได้ สร้างงาน สร้างรายได้ แก่เกษตรกรในชุมชน

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

- ๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ
เป็นผู้นำธรรมชาติ ผู้นำจิตอาสา มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและภาคีเครือข่าย
- ๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม
 ๑. เข้าร่วมกิจกรรมอาสาของชุมชน
 ๒. วิทยากรให้ความรู้ด้านการเกษตร
 ๓. ขยายพันธุ์ผัก เช่น ถั่วฝักยาว พระราชทาน แจกจ่ายให้กับชุมชน
 ๔. ใช้สถาน ศพก. ที่ให้เกษตรกร ประชาชนทั่วไป นักเรียน นักศึกษา หรือผู้ที่สนใจ มาเรียนรู้

กิจกรรมการเกษตรภายใน ศพก.

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

ความสำเร็จไม่ได้ขึ้นกับโชคชะตาเพียงอย่างเดียว แต่ความสำเร็จขึ้นกับความพยายามไม่ยอมแพ้
ความพยายามและความสำเร็จ เรียนรู้จากปัญหาและแก้ไข ไม่ยอมแพ้และลงมือทำอย่างมุ่งมั่น
ทั้งด้านชีวิต การทำงาน และจิตใจ

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

๑. นายอัมรินทร์ โชะและเยาะ เกษตรอำเภอสุคริน

๒. น.ส.ณัฐา โลจนานันท์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

๓. ว่าที่ ร.ต.หญิง ศศิเกตุ แว่นประดิษฐ์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

๔. น.ส.พัชรินทร์ มินทการ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

๕. นางซูไฮลา มณวิจิตร นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

๑. การสัมภาษณ์
๒. การสนทนากลุ่ม
๓. การสังเกต

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

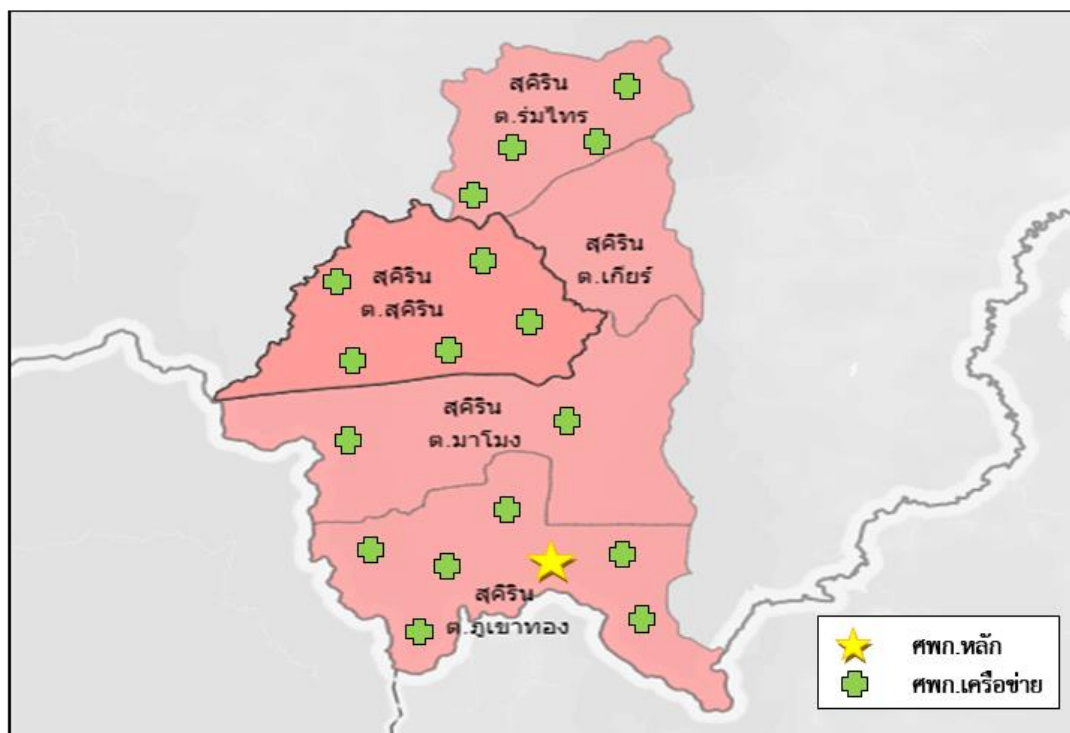
๑. ผู้ดำเนินการบางคนไม่มีความรู้หรือประสบการณ์ในการถอดบทเรียน
๒. ไม่มีเวลาดลงพื้นที่ในการไปถอดบทเรียน เนื่องจากเจ้าหน้าที่มีหลายภารกิจ
๓. ขาดการติดตามผล และการนำผลการถอดบทเรียนไปใช้ประโยชน์

***หมายเหตุ

๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ
๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของ ศพก.

ภาคผนวก

แผนที่แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่าย
อำเภอสุคริพ จังหวัดนครราชสีมา

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
อำเภอสุคริพ จังหวัดนครราชสีมา

